

ISPITIVANJE POTREBA JAČANJA KAPACITETA NASTAVNIKA INFORMATIKE U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA

O Mreži za razvoj digitalne pismenosti

[Mreža za razvoj digitalne pismenosti](#) je formirana s općim ciljem jačanja međusektorske suradnje i izgradnje kapaciteta dionika iz civilnog, javnog i privatnog sektora za istraživanje i razvoj digitalnog društva u Hrvatskoj. Mreža provodi znanstvena istraživanja i na temelju njihovih rezultata izrađuje smjernice razvoja javnih politika u području digitalne inkluzije, digitalnog obrazovanja i digitalne transformacije rada i zanimanja.

Mreža trenutno broji 25 članica, od toga 15 organizacija civilnoga društva, 7 znanstvenih i obrazovnih ustanova te 3 regionalne i lokalne samouprave. Predstavnici sva tri sektora uključeni su u online radne skupine stručnjaka Mreže koji sudjeluju u istraživanjima i pripremi smjernica kreatorima javnih politika.

Radna skupina za digitalno građanstvo

U prvoj radnoj skupini je provedeno znanstveno istraživanje na temu digitalne inkluzije starijih osoba i osoba s invaliditetom te stanovnika ruralnih sredina i otoka i ispitivanje javnog mnijenja o digitalnoj pismenosti u ruralnim sredinama

Radna skupina za digitalno obrazovanje

U drugoj radnoj skupini znanstveno su istraživani stavovi nastavnika matematike o cjeloživotnom učenju, provedena Ispitivanja potreba jačanja kapaciteta nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama te razvoja digitalnih kompetencija srednjoškolskih nastavnika hrvatskog jezika, stranih jezika i matematike.

Radna skupina za digitalnu transformaciju rada i zanimanja

U trećoj radnoj skupini je provedeno znanstveno istraživanje o digitalnim kompetencijama nastavnika u visokoškolskom obrazovanju, pregledno znanstveno istraživanje o digitalnoj transformaciji zdravstva te ispitivanje potreba digitalne transformacije kulturnih i kreativnih industrija.

Radna skupina za digitalne talente

U četvrtoj radnoj skupini je provedeno pregledno znanstveno istraživanje o interdisciplinarnom učenju razvojem računalnih igara i ispitivanje mišljenja studenata o digitalnim medijskim kompetencijama.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Evropskog socijalnog fonda.

Radna skupina za digitalno istraživanje i razvoj

Peta radna skupina je otvorila R&D Lab, praktikum u kojem se eksperimentira s upotrebom audiovizualnih tehnologija u obrazovanju i osmišljavaju metode interdisciplinarnog projektnog učenja. Na Ljetnoj školi za razvoj digitalne kreativnosti obučavaju se nastavnici i volonteri za primjenu novih metodika učenja u školama.

Radna skupina za digitalni branding

Najbolji primjeri iz prakse članica Mreže za razvoj digitalne pismenosti predstavljaju se na okruglim stolovima i konferencijama Mreže. Na ovim hibridnim događanjima predstavljaju se i najbolji primjeri europske prakse članica međunarodne organizacije All Digital koja broji 81 članica iz 25 europskih zemalja.

Mreža je u studenom 2021. provela **Ispitivanje potreba jačanja kapaciteta nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama**. Anketni je upitnik sastavio Telecentar. Upitnik je validiran na fokus grupi u organizaciji Centra tehničke kulture Rijeka. Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja i Institut za razvoj i inovativnost mladih distribuirali su upitnik nastavnicima u srednjim i osnovnim školama.

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi kompetencije nastavnika za provedbu nastave informatike u domeni **Digitalna pismenost i komunikacije** i njihov interes za sudjelovanje u programima usavršavanja u ovoj domeni. Kurikulum informatike ¹ je objavljen 6.3.2018. u Narodnim novinama NN 22/2018.

Upitnik se sastojao od 28 pitanja zatvorenog tipa i mogućnost ostavljanja osobnih podataka u slučaju zainteresiranosti za sudjelovanje u edukacijama za nastavnike koje će organizirati Mreža.

Prva četiri pitanja odnosila su se na demografske podatke o ispitanicima. U anketi je sudjelovalo ukupno 666 nastavnika, od toga 68% iz osnovnih i 32% iz srednjih škola. 66% ispitanica bilo je ženskog spola. Njih 69,52% bilo je u dobnoj skupini 30-54 godina, 16,82% mlađih od 30 godina, a 13,66% starijih od 54 godine. Anketiranje je ravnomjerno obuhvatilo nastavnike iz svih 21 županija, od toga najviše njih 13,62% iz Grada Zagreba.

¹ Odluka Ministarstva znanosti i obrazovanja o donošenju kurikuluma za nastavni predmet **informatike** za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj [POVEZNICA](#)

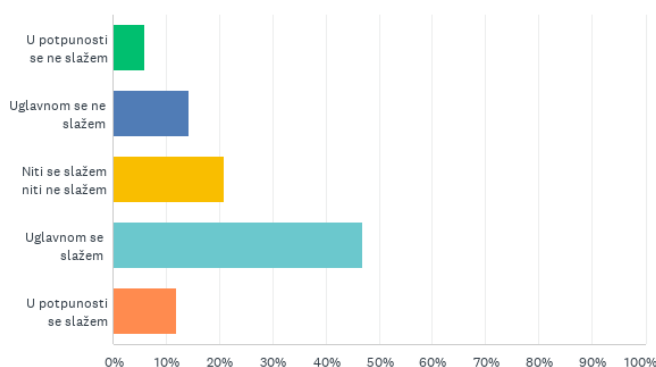
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

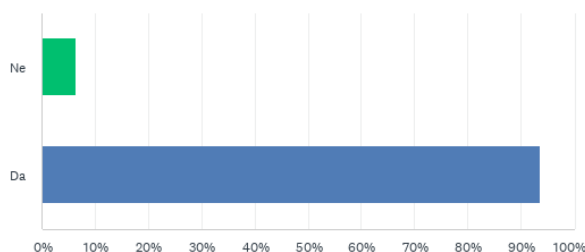
Pitanja od broja 5 do 22 odnosila su se na samoprocjenu ispitanika o tome u kojoj su mjeri formalnim i neformalnim obrazovanjem stekli kompetencije za provedbu kurikuluma te njihovim interesima za sudjelovanje u edukaciji u pojedinom kompetencijskom području. Fokus je stavljen na kompetencije multimedijskog stvaralaštva koje je moguće provoditi projektnim učenjem, a koje je značajno zastupljeno u aktualnom kurikulumu.

U odgovorima na pitanja od 5 do 7 o kompetencijama **pronalaženja i kritičkog vrednovanja informacija**, 58,9% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 93,70% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 54,69% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

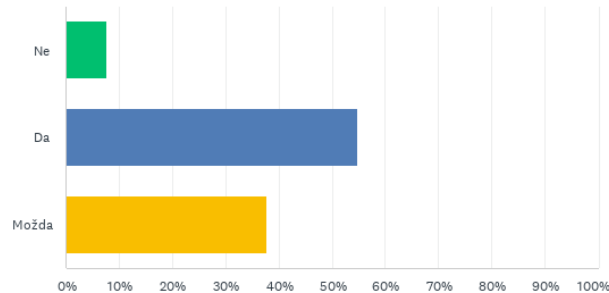
Q5 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije pronalaženja i kritičkog vrednovanja informacija, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q6 Neformalnim obrazovanjem i/ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije pronalaženja i kritičkog vrednovanja informacija, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

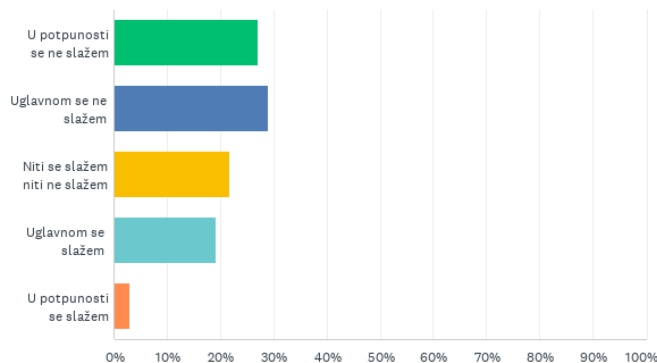

Q7 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz pronalaženja i kritičkog vrednovanja informacija.

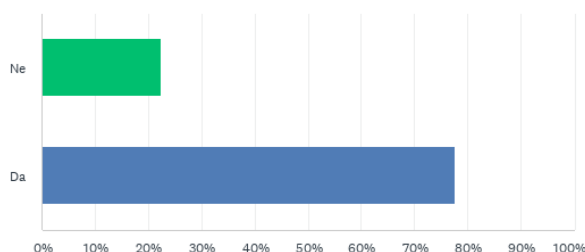

U odgovorima na pitanja od 8 do 10 o kompetencijama **snimanja i montaže audio sadržaja**, 22,2% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 77,61% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 59,90% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

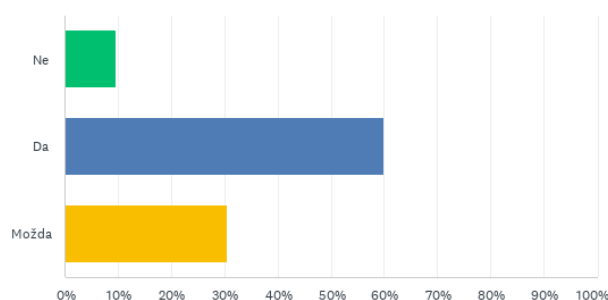
Q8 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije snimanja i montaže audio sadržaja, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q9 Neformalnim obrazovanjem i/ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije snimanja i montaže audio sadržaja, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

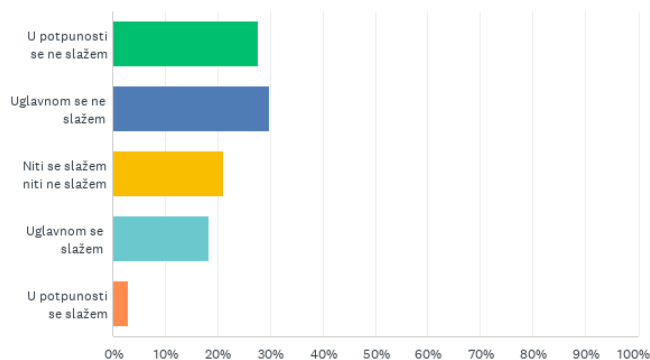

Q10 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz snimanja i montaže audio sadržaja.

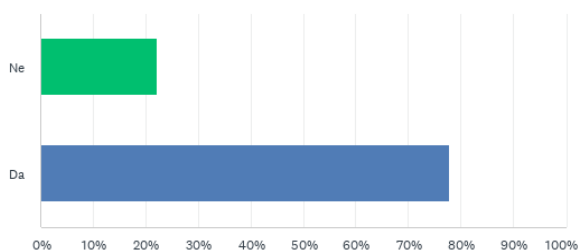

U odgovorima na pitanja od 11 do 13 o kompetencijama **snimanja i montaže video sadržaja**, 21,21% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 77,89% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 62,38% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

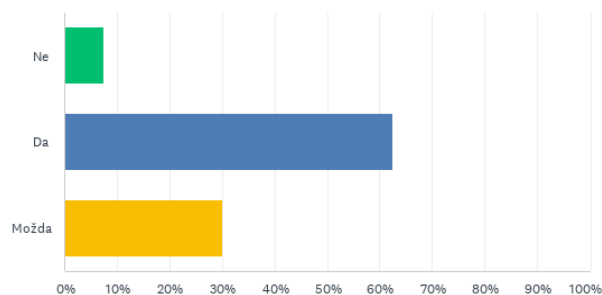
Q11 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije snimanja i montaže video sadržaja, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q12 Neformalnim obrazovanjem i/ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije snimanja i montaže video sadržaja, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma iz informatike.

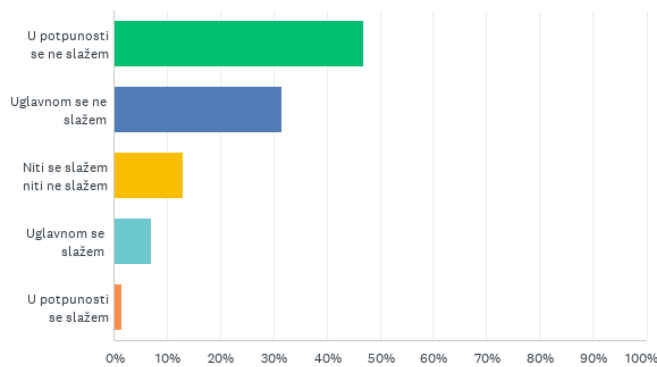
Q13 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz snimanja i montaže video sadržaja.

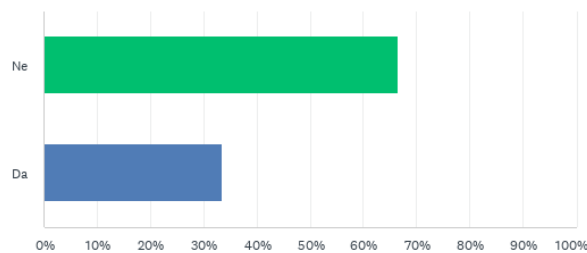
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

U odgovorima na pitanja od 14 do 16 o kompetencijama **kreiranja video igara**, 8,43% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 33,5% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 66,99% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

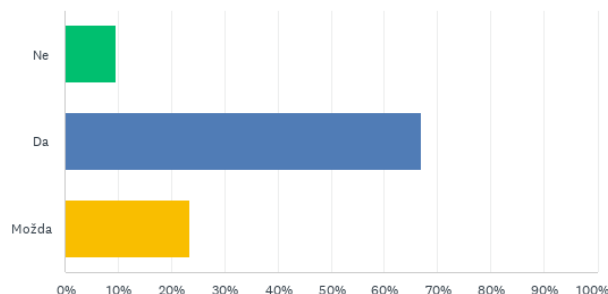
Q14 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije kreiranja video igara, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q15 Neformalnim obrazovanjem i/ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije kreiranja video igara, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

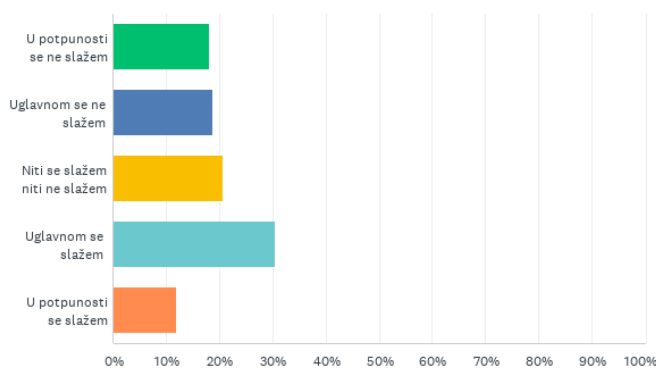

Q16 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz kreiranja video igara.

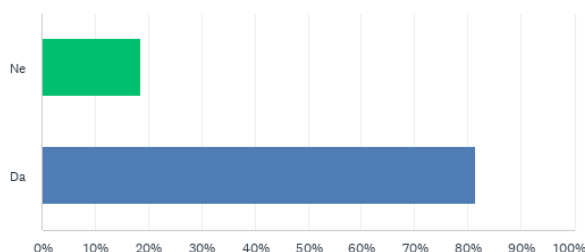

U odgovorima na pitanja od 17 do 19 o kompetencijama **kreiranja web stranica**, 42,42% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 81,46% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 66,29% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

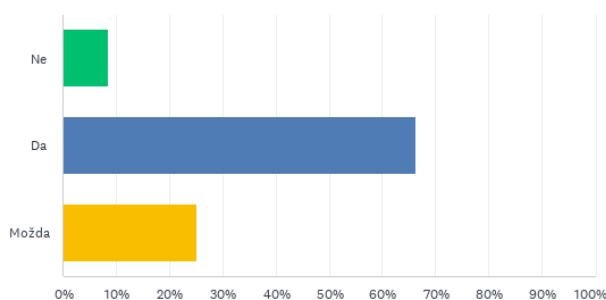
Q17 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije kreiranja web stranica, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q18 Neformalnim obrazovanjem i/ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije kreiranja web stranica, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

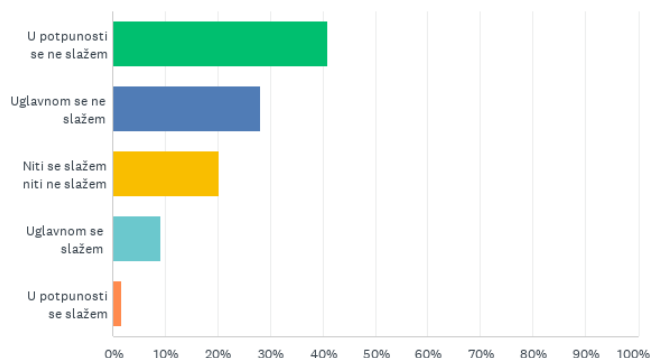

Q19 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz kreiranja web stranica.

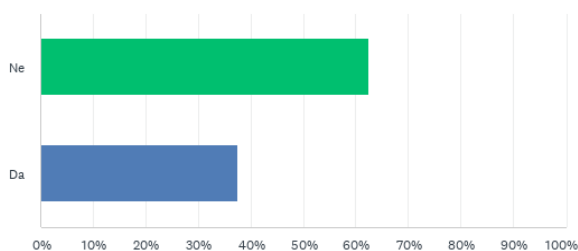

U odgovorima na pitanja od 20 do 22 o kompetencijama **pisanja scenarija za multimedijske projekte**, 10,77% ispitanika se u potpunosti ili djelomično slaže da ih je steklo formalnim obrazovanjem. 37,46% ispitanika je te kompetencije steklo neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem, a njih 58,92% je sigurno da želi sudjelovati u edukaciji iz tog kompetencijskog područja.

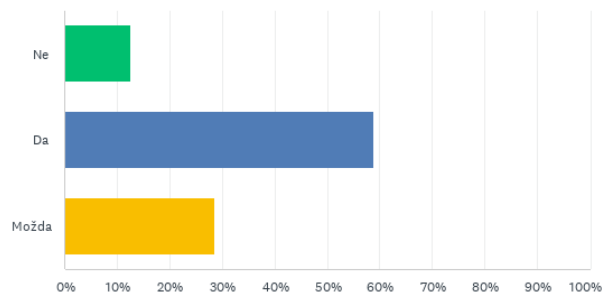
Q20 Formalnim obrazovanjem stekao/ stekla sam kompetencije pisanja scenarija za multimedijske projekte, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

Q21 Neformalnim obrazovanjem ili samoučenjem stekao/ stekla sam kompetencije pisanja scenarija za multimedijske projekte, potrebne za uspješnu provedbu kurikuluma informatike.

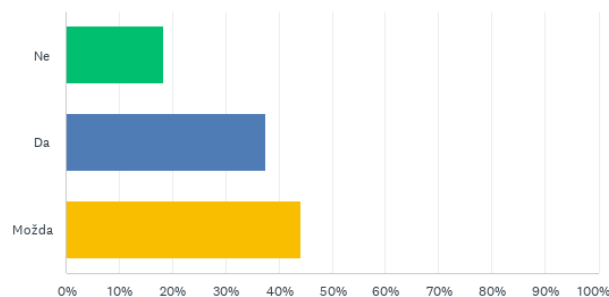
Q22 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u edukaciji iz pisanja scenarija za multimedijske projekte.

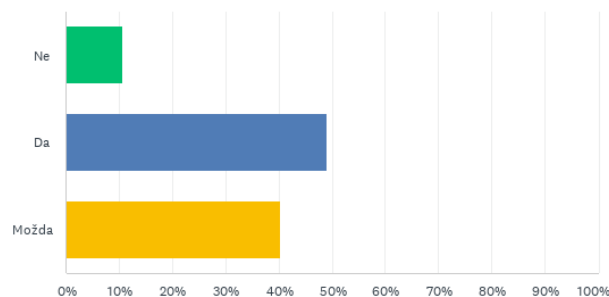
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Pitanja od broja 23 do 26 odnosila su se na interes nastavnika za uključivanje učenika u medijsku produkciju, natjecanja iz multimedijskog stvaralaštva i programe digitalne inkluzije. 37,62% nastavnika sigurno bi uključilo učenike u produkciju podcasta na temu digitalne transformacije društva, 49,09% u produkciju video predavanja na temu razvoja digitalne pismenosti, 50,5% u natjecanja iz multimedijskog stvaralaštva, a 36,75% u volonterske programe digitalne inkluzije starijih osoba i osoba s invaliditetom.

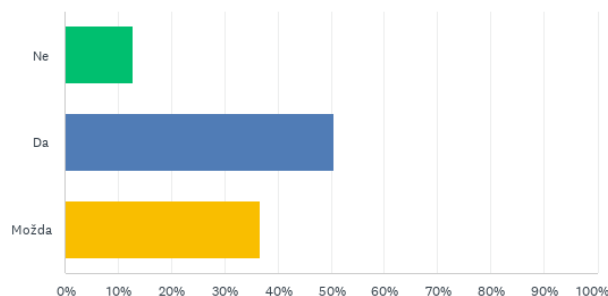
Q23 Zainteresiran/ zainteresirana sam za uključivanje učenika u produkciju podcasta na temu digitalne transformacije društva.

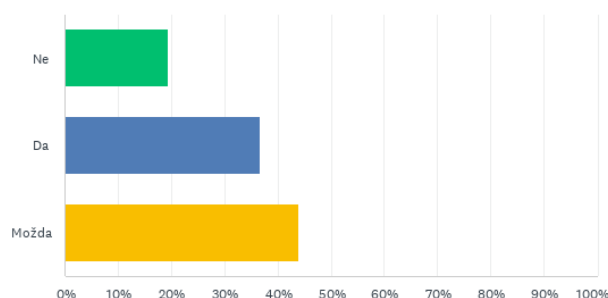
Q24 Zainteresiran/ zainteresirana sam za uključivanje učenika u produkciju video predavanja na temu razvoja digitalne pismenosti.

Q25 Zainteresiran/ zainteresirana sam za uključivanje učenika u školska natjecanja iz multimedijskog stvaralaštva.

Q26 Zainteresiran/ zainteresirana sam za uključivanje učenika u volonterske programe digitalne inkluzije starijih osoba i osoba s invaliditetom.

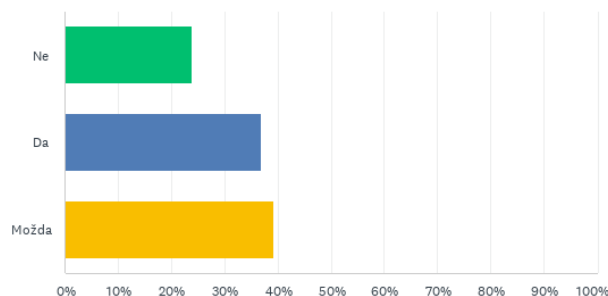

U pitanju 27 nastavnici su iskazivali interes za sudjelovanje u ljetnoj školi za razvoj digitalne medijske pismenosti, dok su u pitanju 28 iskazivali interes za suradnju s partnerima iz javnog i civilnog sektora. 36,82% nastavnika sigurno bi željelo sudjelovati u ljetnoj školi za razvoj digitalne medijske pismenosti. Najveći je interes od 72,13% za suradnju s nastavnicima drugih škola u Hrvatskoj i 71,11% za suradnju s nastavnicima drugih predmeta. U završnom pitanju, 334 nastavnika je ostavilo kontakt podatke radi moguće suradnje u aktivnostima Mreže za razvoj digitalne pismenosti.

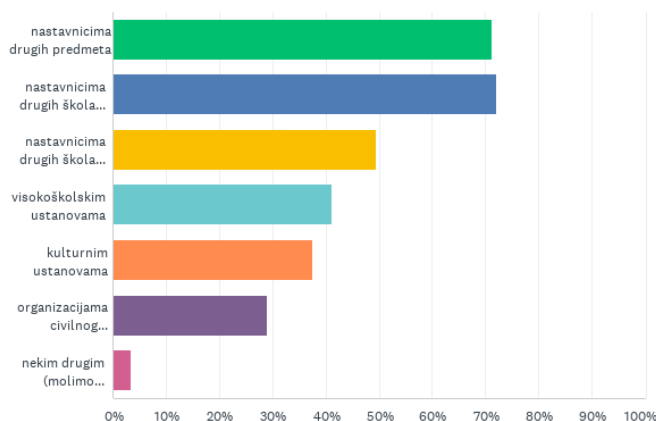

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Q27 Zainteresiran/ zainteresirana sam za sudjelovanje u ljetnoj školi za razvoj digitalne medijske pismenosti.

Q28 U nastavnim aktivnostima informatike želim surađivati s:

Zaključak: Veliki broj nastavnika nije u sklopu svog formalnog obrazovanja stekao kompetencije multimedijskog stvaralaštva potrebne za provedbu aktualnog kurikuluma informatike, no većina je te nedostatke nadoknađivala neformalnim obrazovanjem i samoučenjem. Vrlo je velik interes za edukativne programe multimedijskog stvaralaštva u kojima želi sudjelovati između 58,92% i 66,99% nastavnika, pa bi takve edukacije trebalo provoditi u sklopu programa stručnog usavršavanja. Manje od 20% nastavnika nema interes za uključivanje učenika u multimedijske projekte, a preko 70% ih želi surađivati sa drugim nastavnicima i drugim školama, što pruža velik prostor za organizaciju interdisciplinarnog projektnog učenja.